

Obudowa Multimedialna Doradztwa Zawodowego

Zawód

Technik ochrony fizycznej osób i mienia

(541315)

Informacja zawodoznawcza do pracy z młodzieżą szkół
ponadpodstawowych i dorosłymi

Materiał został przygotowany w ramach projektu „Opracowanie wysokiej jakości multimedialnych informacji zawodoznawczych dla 141 zawodów szkolnictwa zawodowego” (nr POWR.02.14.00–00–1004/20) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w odpowiedzi na konkurs „Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa edukacyjno–zawodowego (nr POWR.02.14.00-IP.02-00-001/20)”.

Informacja zawodoznawcza przeznaczona jest do pracy z młodzieżą szkół ponadpodstawowych i dorosłymi, w tym dla doradców zawodowych lub innych nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Informacja jest elementem zasobów multimedialnych wspierających proces doradztwa zawodowego.

Spis treści

Spis treści	3
Słownik.....	5
Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce	11
1. Struktura uczenia w Polsce.....	12
Wczesna edukacja i opieka.....	14
Szkolnictwo podstawowe.....	15
Szkolnictwo ponadpodstawowe.....	15
Szkolnictwo policealne	16
Szkolnictwo wyższe.....	16
Kształcenie i szkolenie dorosłych.....	17
2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.....	17
Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych	18
Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów	20
Przygotowanie zawodowe dorosłych	21
Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych.....	21
Kwalifikacje rynkowe.....	21
Część II – informacje zawodoznawcze	23
1. Dane zawodoznawcze.....	23
Synteza zawodu – technik ochrony fizycznej osób i mienia.....	23
Główne zadania zawodowe	23
Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie	24
Warunki pracy	24
Preferowane w zawodzie predyspozycje.....	25
Plusy i minusy zawodu	28
Typowe dla zawodu miejsca pracy	29
Typowe dla zawodu stanowiska pracy	30
Wyposażenie stanowiska pracy	31
Ochronna odzież robocza	32
2. Możliwości kształcenia w zawodzie.....	33
Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – technik ochrony fizycznej osób i mienia.....	33

Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – technik ochrony fizycznej osób i mienia	34
3. Sytuacja zawodu na rynku pracy	35
Zapotrzebowanie	35
Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy	38
Zarobki	44
Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia	45
4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół	45
Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie	45
Wyniki egzaminów zawodowych	46
Część III – Materiały pomocnicze	49
1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:	49
2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:	49
3. Prasa branżowa:	50
4. Imprezy branżowe:	50

Słownik

Zawód – stanowi źródło dochodów i oznacza zestaw zadań (czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających kompetencji nabytych w toku uczenia się lub praktyki. W zawodach szkolnictwa branżowego zostały wyodrębnione kwalifikacje. Zawody mogą być jednokwalifikacyjne lub dwukwalifikacyjne.

Zadania zawodowe – to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu. Układ czynności zawodowych powiązany jednym celem działania kończącym się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. Jest to podstawowa jednostka aktywności zawodowej w ramach danego zawodu, stanowiąca logiczny zbiór czynności zawodowych o określonym celu i okresie realizacji, umożliwiający sporządzenie opisu zawodu.

Szkoła ponadpodstawowa – to czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum oraz trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typy szkół, do których uczęszcza się po zakończeniu edukacji na poziomie podstawowym. Szkoły ponadpodstawowe to również: trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku

Liceum ogólnokształcące – typ ponadpodstawowej szkoły czteroletniej, której ukończenie daje wykształcenie średnie i umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Technikum – typ ponadpodstawowej szkoły pięcioletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminów zawodowych w danym zawodzie oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły trzyletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie daje wykształcenie zasadnicze branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie w branżowej szkole II (drugiego) stopnia kształcącej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia lub w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych począwszy od klasy II (drugiej).

Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły dwuletniej, do której można uczęszczać po ukończeniu branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia. Ukończenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia daje wykształcenie średnie branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. W technikum, w zawodzie dwukwalifikacyjnym, w większości przypadków pierwsza kwalifikacja jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole I (pierwszego) stopnia, natomiast druga kwalifikacja z technikum jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole II (drugiego) stopnia.

Po ukończeniu branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i po zdaniu egzaminu maturalnego, możliwa jest dalsza edukacja na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe – szkoły kształcące w zawodach szkolnictwa branżowego to: pięcioletnie technikum, trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna kształcąca w zależności od zawodu od 1 roku do 2,5 lat.

Egzamin maturalny – egzamin przeprowadzany dla absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum posiadających wykształcenie średnie lub dla absolwentów branżowej szkoły II (drugiego) stopnia posiadających wykształcenie średnie branżowe, umożliwiający uzyskanie świadectwa dojrzałości, które wraz z zaświadczeniem o wynikach egzaminu jest podstawowym kryterium przyjęcia absolwenta na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Egzamin zawodowy – egzamin umożliwiający uzyskanie certyfikatu kwalifikacji zawodowej w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania certyfikatów kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadania wykształcenia zasadniczego zawodowego, wykształcenia zasadniczego branżowego, wykształcenia średniego branżowego lub wykształcenia średniego – również dyplomu zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu – rodzaj obowiązkowych zajęć edukacyjnych organizowanych przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w formie zajęć praktycznych oraz w formie praktyk zawodowych, Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych

do podjęcia pracy w danym zawodzie, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców – również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Kwalifikacja – w rozumieniu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji to określony zestaw efektów uczenia się – zgodnych z ustalonymi standardami – których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję.

Kwalifikacje można podzielić na:

- a. kwalifikacje pełne, które są nadawane wyłącznie w ramach systemu oświaty po ukończeniu określonych etapów kształcenia oraz w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po ukończeniu kształcenia specjalistycznego, studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz po uzyskaniu stopnia doktora w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- b. kwalifikacje częściowe – wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, które nie są kwalifikacjami pełnymi. Kwalifikacje częściowe mogą być tworzone zarówno w systemach oświaty (kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie) i szkolnictwa wyższego (kwalifikacje podyplomowe), jak i poza nimi (kwalifikacje rynkowe i uregulowane).

Kwalifikacja w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie jednej kwalifikacji. Kwalifikacje w zawodzie wyodrębnione w ramach poszczególnych zawodów są opisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach jako zestawy oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, pozwalający na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz kryteriów weryfikacji efektów kształcenia, czyli opisanych wymagań, które potwierdzą osiągnięcie efektów kształcenia w danej kwalifikacji.

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy (KKZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie tej kwalifikacji.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia: podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) – to struktura poziomów kwalifikacji stanowiąca układ odniesienia dla krajowych ram kwalifikacji, umożliwiająca pośrednie porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych

w różnych krajach. Została ona przedstawiona w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady.

Polska Rama Kwalifikacji (PRK) – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się.

Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce

System oświaty w Polsce przewiduje różne poziomy i formy nauki. Po ukończeniu każdego etapu kształcenia uczeń samodzielnie lub wraz z rodzicami, podejmie decyzję o wyborze dalszej drogi kształcenia. Poniżej przedstawiamy schemat, który pokazuje, jakie są możliwości kształcenia w Polsce.

Schemat kształcenia w Polsce obowiązujący od 1 września 2019 r.:

1. Szkoła podstawowa

1.1. Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – 3 lata

1.1.1. Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – 2 lata

1.1.1.1. Szkoła policealna

1.1.1.2. Szkoła wyższa

1.1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.2. Liceum ogólnokształcące dla dorosłych

1.1.2.1. Szkoła policealna

1.1.2.2. Szkoła wyższa

1.1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.2. Liceum ogólnokształcące – 4 lata

1.2.1. Szkoła wyższa

1.2.2. Szkoła policealna

1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.3. Technikum – 5 lat

1.3.1. Szkoła wyższa

1.3.2. Szkoła policealna

1.3.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.4. Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy

1.4.1. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

Źródło: dostępny w Internecie: doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia

1. Struktura uczenia w Polsce

Struktura uczenia w Polsce obejmuje:

1. Wczesną edukację i opiekę

- a. placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata: żłobki, kluby dziecięce,
- b. placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat: przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne.

2. Szkolnictwo podstawowe

- a. 8–letnią szkołę podstawową.

3. Szkolnictwo ponadpodstawowe

- a. 4–letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5–letnie technikum,
- c. 3–letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d. 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- f. 3–letnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy.

4. Kształcenie w rzemiośle

- a. odbywa się na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartej zgodnie z przepisami prawa pracy pomiędzy rzemieślnikiem a młodocianym pracownikiem.

5. Szkolnictwo wyższe

- a. studia licencjackie,
- b. studia inżynierskie,
- c. uzupełniające studia magisterskie,
- d. jednolite studia magisterskie,
- e. studia doktorskie.

6. Kształcenie dorosłych

- a. szkołę podstawową dla dorosłych (7 i 8 klasa),
- b. 4–letnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- c. 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- d. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- e. kwalifikacyjne kursy zawodowe,
- f. kursy umiejętności zawodowych.

Wprowadzenie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia w miejsce zasadniczej szkoły zawodowej nastąpiło 1 września 2017 r.

Wprowadzenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia dla absolwentów branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia nastąpiło w roku szkolnym 2020 / 2021.

Nauka w Polsce jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia.

W polskim systemie edukacji oddzielono obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat,

oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia.

Po ukończeniu szkoły podstawowej obowiązek nauki spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej lub realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Wczesna edukacja i opieka

Placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata:

- a. żłobki,
- b. kluby dziecięce.

Uczęszczanie do żłobka jest nieobowiązkowe. Żłobki nie są częścią systemu edukacji, podlegają Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat:

- a. przedszkola,
- b. oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,
- c. zespoły wychowania przedszkolnego,
- d. punkty przedszkolne.

Od września 2016 r. edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa dla dzieci w wieku 3–5 lat i obowiązkowa dla 6-latków. Każdy 4- i 5-latek ma prawo do miejsca w przedszkolu. Od września 2017 r. prawo to dotyczy także dzieci 3-letnich. Rodzice dzieci 6-letnich mają od roku szkolnego 2016/17 prawo wyboru – mogą posłać 6-latka do pierwszej klasy szkoły podstawowej lub pozwolić mu na kontynuację

nauki w placówce wychowania przedszkolnego. Dzieci 7–letnie rozpoczynają obowiązkową naukę w klasie 1 szkoły podstawowej.

Szkolnictwo podstawowe

Nauka w 8–letniej szkole podstawowej obejmuje dwa etapy:

- a. klasy 1–3 (edukacja wczesnoszkolna),
- b. klasy 4–8, w których obowiązuje nauczanie w podziale na przedmioty.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

Nowe typy szkół średnich (ponadpodstawowych):

- a. 4–letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5–letnie technikum,
- c. 3–letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d. 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e. 3–letnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Uczniowie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia i technikum oraz branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i szkoły policealnej przystępują w trakcie trwania nauki do egzaminów zawodowych w danym zawodzie, by uzyskać dyplom zawodowy.

Uczniowie liceum ogólnokształcącego i technikum mogą po ukończeniu szkoły przystąpić do egzaminu maturalnego. Umożliwia on uzyskanie świadectwa dojrzałości, a jego posiadanie stanowi warunek wstępu na studia wyższe. Możliwość taką będą też mieli uczniowie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia.

Szkolnictwo policealne

Ten etap kształcenia jest zaliczany w polskim systemie edukacji do szkolnictwa na poziomie średnim. Szkoły policealne są przeznaczone dla osób posiadających co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe. Ukończenie szkoły policealnej pozwala na uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji w zawodzie. Nauka w szkole policealnej w zależności od zawodu trwa od 1 roku do 2,5 lat.

Szkolnictwo wyższe

Programy kształcenia są realizowane przez dwa typy uczelni:

- a. uczelnie akademickie,
- b. uczelnie zawodowe.

Oba typy uczelni prowadzą studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite studia magisterskie, natomiast jedynie uczelnie akademickie prowadzą studia III (trzeciego) stopnia (doktoranckie) i mają uprawnienia do nadawania tytułu doktora.

Studia mogą mieć dwie podstawowe formy organizacyjne: stacjonarną i niestacjonarną.

Czas trwania studiów I (pierwszego) stopnia to:

- a. 3–4 lata w przypadku tytułu zawodowego licencjata,
- b. 3,5–4 lata w przypadku tytułu zawodowego inżyniera.

Posiadanie tytułu licencjata lub inżyniera uprawnia do podjęcia studiów II (drugiego) stopnia. Studia II (drugiego) stopnia trwają od 1,5 roku do 2 lat w zależności od kierunku studiów.

Studia na wybranych kierunkach są prowadzone jako jednolite studia magisterskie, które trwają 4–6 lat. Studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite magisterskie kończą się egzaminem dyplomowym, po zdaniu którego studenci otrzymują dyplom ukończenia studiów wyższych.

Posiadanie tytułu magistra uprawnia do wykonywania danego zawodu i umożliwia wstęp na studia doktoranckie prowadzone na uczelniach i placówkach naukowo–badawczych, trwające od 3 do 4 lat.

Kształcenie i szkolenie dorosłych

Kształcenie ustawiczne to kształcenie osób dorosłych, ma ono na celu stworzenie osobom dorosłym szans na uzupełnienie i poszerzenie wiedzy, zdobycie kwalifikacji i umiejętności do celów zawodowych i osobistych, przystosowanie się do zmieniających się technologii czy przygotowanie do zmiany pracy. Prowadzone i organizowane jest w publicznych i niepublicznych szkołach dla dorosłych, branżowych szkołach II (drugiego) stopnia i szkołach policealnych, a także w formach pozaszkolnych realizowanych przez publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego oraz publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe.

2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych

Uzyskiwanie kwalifikacji możliwe jest w różnych formach. Kwalifikacje nadawane są w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, a podstawą prawną regulującą uzyskiwanie kwalifikacji są m.in. następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

2. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
4. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego,
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych,
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego,
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych

Technik ochrony fizycznej osób i mienia jest zawodem, w którym wyodrębniona została jedna kwalifikacja: BPO.02. Ochrona osób i mienia. Zawód jest nauczany w 2-letniej szkole policealnej na podbudowie 4 – letniej szkoły średniej lub 5 – letniego technikum.

Młodzież i dorośli mogą uzyskać tytuł technika, uczęszczając na kwalifikacyjne kursy zawodowe z zakresu kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą być prowadzone przez szkoły w zakresie zawodów, w których kształcą oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do tej samej branży.

Po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego, absolwenci kursu mogą przystąpić do egzaminu zawodowego w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie celem uzyskania certyfikatu kwalifikacji zawodowej.

Warunkiem uzyskania dyplomu zawodowego jest zdanie egzaminów ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadanie właściwego dla danego zawodu poziomu wykształcenia.

Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w danym zawodzie. Możliwość taka dotyczy większości kwalifikacji zawodowych (poza przede wszystkim zawodami z branży opieki zdrowotnej).

Egzamin zawodowy w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie przeprowadzany jest w tym samym terminie i na tych samych zasadach zarówno dla uczniów i absolwentów szkół, jak i dla słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy eksternów (osób, które chcą potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe nabyte w trakcie pracy lub po co najmniej 2 latach kształcenia w danym zawodzie).

Egzaminy zawodowe prowadzą Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (OKE).

Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów

Od września 2019 roku szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole przygotowanie do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, może być realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej / wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Jeżeli dla danego zawodu przewidziano dodatkowe umiejętności zawodowe, ich katalog ujęty jest w załączniku 33 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Dla zawodu technik ochrony fizycznej osób i mienia nie przewidziano dodatkowej umiejętności zawodowej.

Przygotowanie zawodowe dorosłych

Przykładem procesu prowadzącego do uzyskania kwalifikacji jest przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane przez instytucje rynku pracy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. 2018 poz. 1265 z późn. zm.) przygotowanie zawodowe dorosłych stanowi formę praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowaną bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Ten instrument aktywizacji musi być realizowany zgodnie z programem przygotowania zawodowego obejmującym nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej oraz zakończyć się egzaminem zawodowym.

Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych

Do tej grupy należą kwalifikacje nadawane przez ministrów, szefów urzędów centralnych, instytutów badawczo–rozwojowych (m.in. Urząd Dozoru Technicznego, Transportowy Dozór Techniczny, Instytut Spawalnictwa, Urząd Regulacji Energetyki, Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego) i innych podmiotów (np. izby rzemieślnicze, samorzady zawodowe). Podstawą prawną regulującą uzyskiwanie tego rodzaju kwalifikacji są ustawy lub rozporządzenia, które regulują ich uzyskiwanie.

Kwalifikacje rynkowe

Kwalifikacje rynkowe to nieuregulowane przepisami prawa kwalifikacje, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej po zgłoszeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Kwalifikacje rynkowe ujęte zostały w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK) znajdującym się pod adresem: kwalifikacje.gov.pl

Kwalifikacje rynkowe są formą potwierdzania kwalifikacji istotnych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy i gospodarki. Możliwość ta pojawiła się w Polsce dopiero w 2015 r., kiedy została wprowadzona ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Część II – informacje zawodoznawcze

1. Dane zawodoznawcze

Synteza zawodu – technik ochrony fizycznej osób i mienia

Organizuje i realizuje stałą lub doraźną bezpośrednią ochronę fizyczną zarówno powierzonych mu osób, jak i mienia. Zapewnia bezpieczeństwo, zabezpiecza zdrowie i życie ochraniających osób, wykrywa zagrożenia, zabezpiecza wartości pieniężne oraz inne przedmioty wartościowe lub niebezpieczne, przewożąc je w konwoju, zabezpiecza również imprezy masowe, w tym te o podwyższonym ryzyku, centra handlowe i miejsca użyteczności publicznej, zapobiega przestępstwom. Jego zadaniem jest również ujęcie wszelkich osób stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, nierzadko przy wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego.

Do zawodu technik ochrony fizycznej osób i mienia (kwalifikacja pełna) przypisany jest czwarty poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Główne zadania zawodowe

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1. w zakresie kwalifikacji BPO.02. Ochrona osób i mienia:
 - a. organizowania i realizowania ochrony fizycznej oraz elementów zabezpieczenia technicznego,
 - b. organizowania i realizowania ochrony obszarów, obiektów oraz urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie,

- c. organizowania i realizowania ochrony wartości pieniężnych, innych przedmiotów wartościowych lub niebezpiecznych oraz informacji niejawnych,
- d. organizowania i realizowania zabezpieczenia imprez masowych.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie

W zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia wyodrębniono jedną kwalifikację:

- Oznaczenie kwalifikacji: BPO.02.
Nazwa kwalifikacji: Ochrona osób i mienia.
Poziom PRK: 4

Do kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia (kwalifikacje cząstkowe) przypisany jest odpowiednio 4 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Warunki pracy

Po zdobyciu zawodu będziesz pracował / pracowała:

1. w pomieszczeniach zamkniętych budynków użyteczności publicznej, mieszkalnych, zakładów przemysłowych,
2. w otwartej przestrzeni,
3. w zmiennych warunkach atmosferycznych,
4. samodzielnie lub w zespole,
5. w pozycji stojącej lub siedzącej,
6. w systemie jednozmianowym lub wielozmianowym (w zależności od miejsca zatrudnienia),
7. w kontakcie z klientem,

8. wykorzystując specjalistyczne narzędzia,
9. w środowisku narażonym na hałas i urazy.

Preferowane w zawodzie predyspozycje

W zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia preferowane są następujące predyspozycje:

1. w kategorii wymagań fizycznych:
 - a. sprawność układu ruchu zarówno w zakresie kończyn dolnych jak i górnych,
 - b. bardzo dobra sprawność fizyczna,
 - c. dobra kondycja fizyczna,
 - d. sprawność układów: oddechowego, krążenia, nerwowego,
 - e. sprawność narządu równowagi,
 - f. sprawność narządu wzroku i słuchu,
 - g. brak alergii,
 - h. wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
 - i. odporność na zmienne warunki atmosferyczne.
2. w kategorii sprawności sensomotorycznych
 - a. ostrość wzroku,
 - b. widzenie stereoskopowe,
 - c. widzenie o zmroku,
 - d. dobry słuch,
 - e. zmysł równowagi,
 - f. koordynacja wzrokowo-ruchowa.
3. w kategorii sprawności i zdolności
 - a. podzielność uwagi,
 - b. zdolność koncentracji,
 - c. zdolności techniczne,

- d. zdolności sportowe,
- e. zdolności negocjacyjne,
- f. zdolności analityczne,
- g. umiejętność bezpiecznego posługiwania się bronią palną bojową,
- h. sprawne posługiwanie się środkami przymusu bezpośredniego,
- i. wyobraźnia przestrzenna,
- j. umiejętność pracy w zespole,
- k. zdolności organizacyjne,
- l. zdolności przywódcze,
- m. przewidywanie niebezpieczeństw i zagrożeń,
- n. umiejętność szybkiego podejmowania decyzji,
- o. udzielanie pierwszej pomocy przedlekarskiej.

4. w kategorii cech osobowościowych

- a. dokładność i systematyczność,
- b. terminowość,
- c. odpowiedzialność,
- d. sumienność,
- e. wytrwałość,
- f. cierpliwość,
- g. opanowanie,
- h. odporność psychiczna,
- i. odporność na stres,
- j. samokontrola,
- k. koncentracja,
- l. spostrzegawczość,
- m. stanowczość,
- n. asertywność,

- o. refleks,
- p. odwaga,
- q. pewność siebie,
- r. gotowość do pracy pod presją czasu i okoliczności,
- s. gotowość do ustawicznego uczenia się i podnoszenia kwalifikacji,
- t. praworządność,
- u. komunikatywność,
- v. poszanowanie prawa,
- w. wysoka kultura osobista.

Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole

Do przeciwwskazań wykonywania zawodu ochrony fizycznej osób i mienia należą:

1. słaba kondycja fizyczna,
2. niepełnosprawność ruchowa,
3. zaburzenia równowagi,
4. zaburzenia nerwicowe,
5. choroba psychiczna,
6. konfliktowość,
7. brak opanowania,
8. wybuchowość,
9. klaustrofobia,
10. lęk wysokości,
11. słaby wzrok,
12. niedosłuch,
13. alergie,

14. brak orzeczenia lekarskiego o zdolności fizycznej i psychicznej do wykonywania zadań zawodowych.

Plusy i minusy zawodu

Plusy:

1. stałe zapotrzebowanie na rynku pracy,
2. różnorodność miejsc zatrudnienia,
3. gwarancja stabilności zatrudnienia,
4. możliwość i obowiązek ciągłego doskonalenia zawodowego,
5. utrzymywanie dobrej kondycji fizycznej,
6. konieczność dbania o sprawność fizyczną,
7. możliwość założenia własnej działalności gospodarczej.

Minusy:

1. obowiązki realizowane w zmiennych warunkach pogodowych (np. ochrona imprez masowych),
2. praca wyjazdowa, wymagająca wysiłku fizycznego (interwencje),
3. duże obciążenie psychiczne (mecze piłkarskie, interwencje w środowiskach przestępczych),
4. ochrona mienia, obszarów i urządzeń
5. w trudnym środowisku (zanieczyszczenie środkami chemicznymi skierowanymi przeciwko pracownikom ochrony),
6. niekonwencjonalne godziny pracy,
7. nieregularny harmonogram pracy,
8. wysoka odpowiedzialność za bezpieczeństwo, zdrowie, życie i mienie innych,
9. narażenie na stres – wysoki poziom stresu,

10. ryzyko poniesienia uszczerbku na zdrowiu, zagrożenie nie tylko zdrowia, ale i życia.

Typowe dla zawodu miejsca pracy

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia może podejmować pracę w:

1. przy ochronie obiektów:
 - a. ochrona domów prywatnych/rezydencji,
 - b. ochrona sklepów/marketów,
 - c. ochrona galerii handlowych,
 - d. ochrona obiektów handlowych,
 - e. ochrona salonów samochodowych,
 - f. ochrona osiedli mieszkaniowych,
 - g. ochrona placów budowy,
 - h. ochrona zakładów usługowych/zakładów produkcyjnych/biurowców,
 - i. ochrona dworców kolejowych/obiektów kolejowych,
 - j. ochrona przystanków autobusowych/tramwajowych,
 - k. ochrona stacji benzynowych,
 - l. ochrona sądu,
 - m. ochrona lotniska – praca w Straży/Służbie Ochrony Lotniska;
2. przy zabezpieczaniu/ochronie imprez masowych:
 - a. na imprezach artystyczno-rozrywkowych np. koncertach,
 - b. na imprezach sportowych np. meczach,
 - c. na imprezach plenerowych,
 - d. na imprezach kulturalnych;
3. przy konwojowaniu:

- a. wartości pieniężnych (znaki pieniężne, czeki, weksle, złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, platyna i inne metale z grupy platynowców);
- 4. przy monitorowaniu:
 - a. agencja ochrony – monitoring,
 - b. monitoring zabezpieczanego obiektu,
 - c. monitoring budynku;
 - 5. przy zabezpieczaniu mienia,
 - 6. przy ochronie osób – ochrona VIP-a (ang. Very Important Person – bardzo ważna osoba) – osoba o szczególnym statusie związanym z wykonywaną funkcją lub posiadaniem majątkiem):
 - a. ochrona opiekuńcza dziecka,
 - b. ochrona bezpośrednia otoczenia VIP-a,
 - c. ochrona bezpośrednia VIP-a,
 - d. ochrona VIP-a – sprawdzanie pojazdu,
 - e. ochrona VIP-a – szyki ochronne.

Typowe dla zawodu stanowiska pracy

Do typowych stanowisk pracy w tym zawodzie należą:

1. Kwalifikowany pracownik ochrony fizycznej,
2. Koordynator ds. ochrony fizycznej,
3. Pracownik ochrony osobistej VIP,
4. Kierownik do spraw bezpieczeństwa,
5. Ochroniarz-przewodnik psa służbowego/obronnego,
6. Koncesjowany agent ochrony,
7. Pracownik załogi interwencyjnej,
8. Pracownik Straży Ochrony Lotnictwa,
9. Konwojent kierunkowy,

10. Dowódca konwoju,
11. Pracownik ochrony konwoju,
12. Agent ochronny w grupie interwencyjnej,
13. Członek grupy/sekcji interwencyjnej,
14. Pracownik ochrony – ochroniarz,
15. Inspektor do spraw ochrony,
16. Specjalista do spraw Nadzoru i Kontroli,
17. Kierownik ochrony fizycznej,
18. Oficer ochrony osobistej,
19. Szef ochrony obiektu,
20. Ochroniarz osobisty,
21. Konwojent.

Wyposażenie stanowiska pracy

Technik ochrony fizycznej osób i mienia w swojej pracy użytkuje, obsługuje i wykorzystuje różnorodne narzędzia i urządzenia:

1. pałka tonfa z uchwytem,
2. kajdanki,
3. kabura na magazynek i kajdanki,
4. kabura na broń,
5. pas ochronny z wyposażeniem,
6. torba do przenoszenia broni,
7. zestaw kamuflowany- łączność,
8. radiotelefon,
9. radio & trunking,
10. konsola dyspozytorska,
11. drony,
12. kamery/systemy kamer,

13. bankowóz,
14. pojemniki specjalistyczne i bezpieczne,
15. pojemnik klasy „c” (zamykany co najmniej dwoma zamkami kluczowymi lub szyfrowymi, wyposażony w system paralizatora i system uszkodzania banknotów oraz system sygnalizacji akustycznej lub dymnej),
16. kołowroty,
17. samochód patrolowy/operacyjny,
18. paralizator z kaburą,
19. gaz pieprzowy.

Ochronna odzież robocza

Do artykułów ochronnych niezbędnych na stanowisku pracy należą:

1. zestaw taktyczny – ubranie, kamizelka, sprzęt,
2. kamizelka kuloodporna,
3. wodoszczelna kurtka ochronna,
4. nakolanniki,
5. ochraniacze na łokcie,
6. maska przeciwigazowa,
7. rękawice ochronne.

Ponadto na wyposażeniu stanowiska pracy powinna się znaleźć apteczka.

2. Możliwości kształcenia w zawodzie

Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – technik ochrony fizycznej osób i mienia

Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego przewiduje możliwość kształcenia w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia w 2-letniej szkole policealnej na podbudowie 4-letniej szkoły średniej lub 5-letniego techniku. Od 1 września 2020 r. przewidziano możliwość kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w zakresie kwalifikacji BPO.02. Ochrona osób i mienia.

Podczas nauki umiejętności praktyczne uczeń zdobywa w warsztatach szkolnych, placówkach kształcenia praktycznego, firmach ochroniarskich zajmujących się zabezpieczaniem imprez masowych oraz ochroną prywatnego mienia, przy ochronie konwojów jako tzw. konwojenci, oraz innych podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia.

Kwalifikację w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia można także uzyskać poprzez korzystanie z oferty kwalifikacyjnych kursów zawodowych w ramach kwalifikacji BPO.02. Ochrona osób i mienia. Istnieje również możliwość przygotowania do wykonywania poszczególnych zadań zawodowych takich, jak np. organizowanie i realizowanie ochrony fizycznej oraz elementów zabezpieczenia technicznego, poprzez korzystanie z oferty kursów umiejętności zawodowych

Ścieżka 1. Dla młodzieży szkół ponadpodstawowych i dla dorosłych:

Pierwszym krokiem do zawodu technika ochrony fizycznej osób i mienia jest posiadanie wykształcenia średniego lub średniego branżowego. Drugim krokiem jest ukończenie dwu letniej szkoły policealnej w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia i zdanie egzaminu zawodowego z kwalifikacji BPO.02. Ochrona osób i mienia.

Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – technik ochrony fizycznej osób i mienia

Kursy i szkolenia doształcające

Wykonywanie pracy w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia wymaga systematycznego doskonalenia. Udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych o charakterze pokrewnym do posiadanych kwalifikacji, daje możliwość podwyższenia kwalifikacji zawodowych.

Można także kontynuować naukę na wyższej uczelni (w formie zaocznej) np. na kierunkach związanych z bezpieczeństwem narodowym, wewnętrznym czy publicznym, z ochroną osób i mienia, z systemami zabezpieczeń.

Technik ochrony fizycznej osób i mienia powinien również uzupełniać swoje kwalifikacje poprzez udział w kursach pozwalających uzyskać dodatkowe uprawnienia, np.: kurs instruktora techniki i taktyki interwencji, kurs audytora ochrony fizycznej, kurs ratownika.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu technika ochrony fizycznej osób i mienia są:

1. suplement Europass do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe (w języku polskim i obcym) wydawany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną, zawierający szczegółowy opis

umiejętności i kompetencji uzyskanych przez posiadacza dyplomu zawodowego,

2. dodatkowe uprawnienia, np.: instruktora techniki i taktyki interwencji, audytora, kierownika ds. bezpieczeństwa imprez masowych,
3. certyfikaty potwierdzające kompetencje uzyskane na kursach,
4. odznaka Skoczka Spadochronowego Służb Ochrony,
5. udokumentowane doświadczenie w pracy w obszarze ochrony fizycznej osób i mienia – rekomendacje od poprzednich pracodawców lub opinie opiekunów odbytych praktyk/staży,
6. certyfikat lub zaświadczenie potwierdzające znajomość języka obcego nowożytnego w stopniu komunikatywnym,
7. certyfikaty i zaświadczenia potwierdzające dodatkowe kompetencje uzyskane podczas specjalistycznych szkoleń branżowych, np. kursy: Bezpieczeństwo banków i placówek finansowych, Akademia Samoobrony i Technik Interwencji, Audytor ochrony fizycznej, Ochrona osobista, Walka w bliskim kontakcie, Członek służb bezpieczeństwa, Członek służb informacyjnych i porządkowych na imprezach masowych, Instruktor zielonej taktyki, Instruktor niebieskiej taktyki, Instruktor czerwonej taktyki, Instruktor czarnej taktyki, Operator Kontroli Bezpieczeństwa, Identyfikacja i odpierania zagrożeń, Posługiwanie się nowoczesnymi systemami łączności, Negocjacje w obszarze ochrony osób i mienia.

3. Sytuacja zawodu na rynku pracy

Zapotrzebowanie

Postęp cywilizacyjny stawia coraz wyższe wymagania związane z organizacją bezpieczeństwa. Burzliwy rozwój techniki i technologii,

globalizacja oraz coraz większe zagrożenia cywilizacyjne, związane z atakami terrorystycznymi i cyberzagrożeniami wymagają specjalistycznej wiedzy i profesjonalnych działań od osób chroniących życie i mienie.

Zawód pracownika ochrony stał się w ostatnich latach atrakcyjny ze względu na systematyczny wzrost zapotrzebowania na usługi ochroniarskie w Polsce. Pojęcie „pracownik ochrony” nie jest pojęciem ścisłym, przeważnie oznacza pracownika firmy ochroniarskiej prowadzącej działalność usługową w szerokim zakresie. Pracownikiem ochrony jest zarówno osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w placówkach handlowych, w miejscach użyteczności publicznej, jak i osoba zabezpieczająca imprezy masowe lub konwojująca przedmioty wartościowe czy też środki płatnicze. Pracownikiem ochrony jest także osoba zajmująca się planowaniem oraz realizacją systemu ochrony dla firm i instytucji w takich aspektach, jak: ochrona osób, mienia, zabezpieczeń elektronicznych, systemów przeciwpożarowych oraz imprez masowych.

Pracownik ochrony, a ściślej mówiąc, technik ochrony fizycznej osób i mienia, to zawód stosunkowo nowy, rozwojowy i z całą pewnością przyszłościowy. Tak naprawdę w Polsce branża ochroniarska pojawiła się po przemianach ustrojowych i systematycznie się rozwija. Rosnące zapotrzebowanie na usługi ochrony spowodowane jest wzrostem liczby przestępstw stwierdzonych oraz stałym wzrostem liczby spraw karnych składanych do prokuratury. Dodatkowym czynnikiem wzrostu zapotrzebowania na usługi ochroniarskie są coraz to większe obostrzenia firm ubezpieczeniowych, co powoduje, że korzystniejsze pod względem zarówno ekonomicznym, jak i prewencyjnym, staje się korzystanie z usług firm ochroniarskich. Każda firma ochroniarska ma polisę ubezpieczeniową znacznej wartości, z której pokrywane są

ewentualne roszczenia odszkodowawcze zlecniodawców usług, związane z kradzieżami, uszkodzeniem mienia itp.

Wejście w życie ustawy o ochronie osób i mienia wymusiło obowiązkową ochronę obiektów i placówek ważnych dla obronności, bezpieczeństwa publicznego oraz innych ważnych interesów państwa. Obiekty podlegające obowiązkowej ochronie były kiedyś chronione przez straże przemysłowe, które obecnie praktycznie nie funkcjonują i ich rolę przejęły agencje ochrony i firmy ochroniarskie.

Zapotrzebowanie na techników ochrony fizycznej osób i mienia więc nie maleje. Zatrudniają ich zarówno agencje ochrony, banki, firmy szkoleniowe i urzędy administracji publicznej. Pracę można znaleźć również w agencjach detektywistycznych oraz firmach mających koncesję na ochronę osób i mienia. Technik ochrony fizycznej osób i mienia również może zdobyć koncesję, dzięki czemu może prowadzić własną działalność i robić karierę jako prywatny ochroniarz lub spróbować swoich sił w służbach specjalnych.

Zawód technik ochrony fizycznej osób i mienia jest zawodem szczególnym i odpowiedzialnym; pracownicy ci posługują się bronią, środkami przymusu bezpośredniego, stosują środki obezwładniające czy też mają do dyspozycji psy obronne. Chronią ludzi, dobra znacznej wartości, dbają o bezpieczeństwo obiektów strategicznych, strzegą ważnych instytucji, takich jak: sądy, prokuratury, jednostki militarne, elektrownie, masowe ujęcia wody i wiele innych bardzo ważnych i istotnych obiektów. Tendencja wzrostowa zapotrzebowania na usługi technika ochrony osób i mienia spowodowana jest faktem, że może być on zatrudniony we wszystkich instytucjach, gdzie jest niezbędna ochrona. Uzyskanie tytułu technika ochrony fizycznej osób i mienia jest

podstawą do uzyskania licencji II stopnia Pracownika Ochrony Fizycznej Osób i Mienia bez konieczności zdawania egzaminów w Komendach Wojewódzkich Policji. Licencja ta pozwala na zgodne z prawem wykonywanie zawodu Technik ochrony fizycznej osób i mienia, zajmowanie stanowisk kierowniczych w agencjach ochrony oraz na ubieganie się o wydanie koncesji na prowadzenie własnej działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia.

Na rynku usług ochrony sytuacja kadrowa jest stabilna ze wskazaniem na wzrost zapotrzebowania głównie na kadrę kwalifikowaną – czyli tzw. pracowników z uprawnieniami w sektorze ochrony fizycznej osób i mienia (m.in. zezwolenia broń, na dostęp do informacji niejawnej, do ochrony fizycznej, czy imprez masowych).

Absolwenci kierunku technik ochrony fizycznej osób i mienia mogą podejmować pracę w agencjach ochrony, biurach detektywistycznych czy firmach szkoleniowych, jak również bezpośrednio w różnego typu przedsiębiorstwach, bankach, na lotniskach i w innych placówkach. Wykwalifikowany technik ochrony fizycznej osób i mienia może ponadto liczyć na zatrudnienie w urzędach administracji publicznej a także innych państwowych instytucjach.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy jest określana corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w drodze obwieszczenia i uwzględnia dane Instytutu Badań Edukacyjnych opracowane m.in. na podstawie statystyki publicznej, danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Systemu Informacji

Oświatowej oraz po zasięgnięciu opinii rad sektorowych do spraw kompetencji i Rady Programowej do spraw kompetencji, o których mowa w ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, a także ministrów właściwych dla zawodów szkolnictwa branżowego.

Źródła danych wykorzystywane do stworzenia prognozy:

- badanie Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane systemu ubezpieczeń społecznych,
- wyniki monitorowania losów szkół wyższych,
- wyniki badań rynku pracy zleczanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- dane z portali zatrudnieniowych,
- informacje pochodzące z krajowych i wojewódzkich strategii rozwoju.

Prognoza ma na celu ułatwienie finansowania kształcenia zawodowego na odpowiednim poziomie, a przez to zmniejszenie skutków nadmiernego finansowania zawodów nadwyżkowych. Zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe, jest również wykorzystywana m.in. przez wojewódzkie rady rynku pracy, w realizacji zadań nałożonych ustawą o promocji zatrudnienia, polegających na wydawaniu opinii co do zasadności kształcenia w danym zawodzie.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego została opublikowana obwieszczeniem Ministra Edukacji i Nauki 1.02.2023 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognoza zbiera w całość różne źródła opisujące tendencje na rynku pracy w odniesieniu do strategii rozwoju państwa i regionów. Ma na celu dostarczenie takich informacji, by można było kształtować i dopasowywać ofertę szkolnictwa branżowego w sposób właściwy do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, a ukazywać się ma corocznie, do 1 lutego danego roku.

W dokumencie można znaleźć uporządkowany alfabetycznie wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które – ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa – prognozowane jest szczególne zapotrzebowanie na krajowym rynku pracy. W zestawieniu znajdują się również dane dotyczące rynku pracy w poszczególnych województwach dla zawodów, dla których prognozowane jest duże i umiarkowanie duże zapotrzebowanie na pracowników.

Według prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego zawód technik ochrony fizycznej osób i mienia nie znalazł się wśród zawodów, dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, jest prognozowane szczególne zapotrzebowanie na pracowników na krajowym rynku pracy.

Aktualne zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia można sprawdzić w przygotowywanej corocznie prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

W prognozie z roku 2023 zidentyfikowano 33 zawody o szczególnym znaczeniu na krajowym rynku pracy:

1. Automatyk, 731107
2. Betoniarz-zbrojarz, 711402

3. Cieśla, 711501
4. Dekarz, 712101
5. Elektromechanik, 741201
6. Elektryk, 741103
7. Kierowca mechanik, 832201
8. Mechanik-monter maszyn i urządzeń, 723310
9. Mechatronik, 742118
10. Monter izolacji przemysłowych, 712403
11. Monter konstrukcji budowlanych, 711102
12. Monter nawierzchni kolejowej, 711603
13. Monter stolarki budowlanej, 712906
14. Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, 814209
15. Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, 834209
16. Operator maszyn i urządzeń w gospodarce odpadami, 313211
17. Operator obrabiarek skrawających, 722307
18. Technik automatyk, 311909
19. Technik automatyk sterowania ruchem kolejowym, 311407
20. Technik budowy dróg, 311216
21. Technik dekarstwa, 311221
22. Technik elektroenergetyk transportu szynowego, 311302
23. Technik elektryk, 311303
24. Technik energetyk, 311307
25. Technik gospodarki odpadami, 325515
26. Technik izolacji przemysłowych, 311608
27. Technik mechanik, 311504
28. Technik mechatronik, 311410
29. Technik programista, 351406

30. Technik robotyk, 311413
31. Technik spawalnictwa, 311516
32. Technik montażu i automatyki stolarki budowlanej, 311222
33. Technik transportu kolejowego, 311928

Zawód technik ochrony fizycznej osób i mienia nie znalazł się w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy.

W prognozie zapotrzebowania według danych GUS na rok szkolny 2022 / 2023, dla zawodu technik ochrony fizycznej osób i mienia zapotrzebowanie na pracowników przedstawia się następująco:

- Liczba jednostek, które wykazały zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 3722,
- Liczba zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 94652,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 465,
- Liczba poszukiwanych pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 28863,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników na umowę zlecenie w zawodach zgodnie z KZSZ – 94,
- Liczba poszukiwanych pracowników na umowę zlecenie zgodnie z KZSZ – 21465,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 266,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 7144,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 157,

- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 16426,
- Liczba jednostek, które planują zwolnienia pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 71,
- Liczba pracowników – planowane zwolnienia w zawodach zgodnie z KZSZ – 436.

Źródło: stat.gov.pl

Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców – pracownicy ochrony fizycznej, prognoza na rok 2023, według powiatów:

- duża nadwyżka poszukujących pracy – Znalezienie pracy może być szczególnie trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – brak.
- nadwyżka poszukujących pracy – Znalezienie pracy może być trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – 6 powiatów.
- równowaga popytu i podaży – Liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia (podaż i popyt zrównoważą się) – 315 powiatów.
- deficyt poszukujących pracy – Nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – 55 powiatów.
- duży deficyt poszukujących pracy – Zdecydowanie nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie

pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka – 4 powiaty.

- brak oceny – Brak prognozy ze względu na ograniczone występowanie zawodu na rynku pracy lub brak informacji potrzebnych do sporządzenia prognozy – brak.

Zarobki

Wynagrodzenie w 2023 roku osób pracujących w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia jest zróżnicowane i zawiera się z reguły w przedziale od 3600 zł do 6050 zł brutto miesięcznie, według źródła <https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-funkcjonariusz-sluzby-ochrony>

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód technik ochrony fizycznej osób i mienia uzależniony jest od:

- Wielkość zakładu pracy,
- Staż pracy,
- Szczegółowy zakres zadań,
- Sytuacja na lokalnym rynku pracy,
- Rodzaj pracodawcy,
- Region Polski,
- Doświadczenie zawodowe,
- Posiadane uprawnienia.

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z polecanych źródeł danych.

Polecane źródła danych:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia

Informacji na temat zatrudnienia szukaj na:

1. pracuj.pl
2. goldenline.pl
3. praca.pl
4. praca.gov.pl
5. praca.money.pl
6. praca.gratka.pl

Portale branżowe:

1. portal-ochrony.pl
2. pzpochrona.pl
3. ochrona.wachter.pl

4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół

Dane statystyczne, ogólne informacje dotyczące szkół możesz znaleźć w opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2022 / 2023”.

Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie

Informację o szkołach prowadzących kształcenie w tym zawodzie na terenie całego kraju znajdziesz pod adresami:

- <https://rspo.gov.pl>
- <https://infozawodowe.men.gov.pl>

Szkoły kształcące w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia w roku szkolnym 2022 / 2023:

- [kujawsko-pomorskie](#)
- [podlaskie](#)
- [mazowieckie](#)
- [lubelskie](#)
- [podkarpackie](#)
- [małopolskie](#)
- [świętokrzyskie](#)
- [śląskie](#)
- [łódzkie](#)
- [opolskie](#)
- [dolnośląskie](#)
- [lubuskie](#)
- [wielkopolskie](#)
- [zachodniopomorskie](#)
- [pomorskie](#)
- [warmińsko-mazurskie](#)

Wyniki egzaminów zawodowych

W trakcie nauki w szkole uczniowie zdają egzamin zawodowy. Zdany egzamin oraz ukończenie szkoły daje tytuł technik ochrony fizycznej osób i mienia.

Aby zdać egzamin zawodowy należy uzyskać:

1. z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
2. z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i przekazuje komisja okręgowa.

Wyniki szczegółowe dla kwalifikacji BPO.02. na podstawie opublikowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy w 2022 roku.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji BPO.02. Ochrona osób i mienia, zawód 541315 -

Technik ochrony fizycznej osób i mienia:

a. Liczba osób przystępujących do egzaminu:

- i. Część pisemna: 471,
- ii. Część praktyczna: 486,
- iii. Cały egzamin: 454,

b. Zdawalność:

- i. Część pisemna: 92,57%,
- ii. Część praktyczna: 62,55%,
- iii. Cały egzamin: 62,78%

Obejmuje zdających, którzy uzyskali wyniki z obu części egzaminu (przystąpili do obu części egzaminu). Źródło: na podstawie Sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w 2022 roku. Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Zdawalność egzaminu z podziałem na uczniów, absolwentów, eksternów i osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe w kwalifikacjach BPO.02.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji BPO.02.:

a. Absolwenci:

- i. Część pisemna: 50,0%,

ii. Część praktyczna: 14,3%,

iii. Cały egzamin: 0,0%,

b. Kursanci:

i. Część pisemna: 96,3%,

ii. Część praktyczna: 98,2%,

iii. Cały egzamin: 96,2%,

c. Uczniowie:

i. Część pisemna: 92,3%,

ii. Część praktyczna: 60,2%,

iii. Cały egzamin: 58,8%,

Dane zdających, którzy przystąpili do obu części egzaminu. Źródło: na podstawie Sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w 2022 roku, Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Część III – Materiały pomocnicze

1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:

- a. [Zintegrowana Platforma Edukacyjna](#),
- b. [Opisy zawodów](#),
- c. [Portal Infozawodowe](#),
- d. [Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- e. [Centrum Informatyczne Edukacji](#),
- f. [Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych](#),
- g. [Ministerstwo Edukacji Narodowej - szkolnictwo branżowe](#),
- h. [Doradztwo edukacyjno-zawodowe - Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- i. [Portal Europejskich Służb Zatrudnienia \(EURES\)](#),
- j. [Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia](#),
- k. [Zintegrowany System Kwalifikacji](#),
- l. [Instytut Badań Edukacyjnych](#).

2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:

- a. Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego technik ochrony fizycznej osób i mienia (541315),
- b. Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego),

- c. Informator o egzaminie zawodowym – technik ochrony fizycznej osób i mienia (541315),
- d. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy publikowane corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

3. Prasa branżowa:

- a. Miesięcznik „Professional Security Magazine”,
- b. Specjalistyczny magazyn branżowy „OCHRONIARZ Ogólnopolski Magazyn Zawodowców”,
- c. Dwumiesięcznik branży security „Ochrona i Bezpieczeństwo”,
- d. Dwumiesięcznik branży security „Ochrona Mienia i Informacji”,
- e. Dwumiesięcznik branży security „Zabezpieczenia”,
- f. Dwumiesięcznik „Safety and Security” (forma elektroniczna),
- g. Dwumiesięcznik „Systemy alarmowe”,
- h. Dwumiesięcznik “a&s Polska” (czasopismo online),
- i. Kwartalnik Biuletyn Informacyjny „POLALARM”
(Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Zabezpieczeń Technicznych i Zarządzania Bezpieczeństwem),
- j. j) Portal branży zabezpieczania mienia alarmy.org.

4. Imprezy branżowe:

- a. Międzynarodowy Salon Przemysłu Obronnego w Kielcach,

- b. Międzynarodowe Targi Bezpieczeństwa i Ochrony Pracy oraz Systemów Zabezpieczeń Przeciwpożarowych – KIELCE WORK SAFETY-EXPO,
- c. Międzynarodowe Targi Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa w Poznaniu (MTP),
- d. Międzynarodowe Targi Ochrony Obwodowej, Technologii Ogrodzeń i Bezpieczeństwa Budynków Perimeter Protection w Norymberdze,
- e. Międzynarodowe Targi Zabezpieczeń SECUREX w Poznaniu,
- f. Międzynarodowe targi broni, bezpieczeństwa i rozwiązań taktycznych Enforce Tac w Norymberdze,
- g. Kongres bezpieczeństwa antyterrorystycznego budynków użyteczności publicznej – Safe Place w Warszawie
- h. Coroczna konferencja Bezpieczeństwo obiektów i obszarów – monitoring wizyjny, kontrola dostępu, mechaniczne systemy zabezpieczeń w Warszawie
- i. Coroczna Konferencja Branży Ochrony w Jachrance
- j. Coroczna konferencja Warsaw Security Summit (największa konferencja branży bezpieczeństwa w Europie Środkowej) w Warszawie
- k. Strzeleckie Mistrzostwa Polski Branży Ochrony w Krakowie
- l. Ogólnopolski Turniej Klas Mundurowych.